

REFERAT SU for fysioterapi d. 26-09-2024

Mødedato Torsdag d. 26. september 2024 kl. 13:30

Mødested Regionshuset Viborg, mødelokale F1

Mødedeltagere.....	3
Gensidig orientering.....	4
Forsøgsordning om direkte adgang til fysioterapi (speciale 51) i Region Sjælland.....	5
Status på økonomi og aktivitet.....	6
Praksisplan for fysioterapi 2025-.....	7
Evt.....	11

Punkt 1: Mødedeltagere

1-01-72-13-22

Sagsfremstilling

Regionale politiske repræsentanter:

Birgit Marie Christensen
Lau Sørensen

Kommunale politiske repræsentanter:

Jens Kristian Hedegaard, Holstebro Kommune
Erstatning for Mette Nielsen, Viborg Kommune, er endnu ikke udpeget

Regional administration:

Jørgen Nørskov Nielsen, kontorchef, Praksisadministrationen
Gitte Skov Hansen, Praksisadministrationen
Sidse Gottlieb Jensen, Sundhedsplanlægning (deltager under behandling af pkt. 5)
Mia Lundquist Jensen, Sundhedsplanlægning, sekretariatsbetjening

Kommunal administration:

Vibeke Just Andersen, Fælleskommunalt Social- og Sundhedssekretariat

Fysioterapi repræsentanter:

Morten Graversen
Michael Christensen
Henrik Lauridsen
Anders Winther Christensen

Observatører:

Sanne Jensen, Danske Fysioterapeuter Midtjylland
Nils-Bo Andersen, praksiskonsulent, Region Midtjylland
Bo Albertsen, praksiskonsulent, Region Midtjylland

Punkt 2: Gensidig orientering

1-01-72-13-22

Indstilling

Administrationen indstiller,

at orientering tages til efterretning

Beslutning

Indstilling tiltrædes, idet det fra kommunal side bemærkes, at det desværre ikke lykkedes at få udpeget et nyt kommunalt medlem til samarbejdsudvalget inden nærværende møde.

Punkt 3: Forsøgsordning om direkte adgang til fysioterapi (speciale 51) i Region Sjælland

1-01-72-13-22

Indstilling

Administrationen indstiller,

at orienteringen tages til efterretning

Sagsfremstilling

Det blev på møde i samarbejdsudvalget 25. juni 2024 besluttet, at administrationen følger op på aktuel status på forsøgsordningen i Region Sjælland vedrørende direkte adgang til fysioterapi uden henvisning fra almen praksis, og at denne forelægges samarbejdsudvalget på næste udvalgs møde.

Administrationen har været i kontakt med Region Sjællands administration i juli 2024 med henblik på at få en aktuel status på ordningen, som her forelægges samarbejdsudvalget.

Region Sjælland er ved at udarbejde en projektbeskrivelse samt afklare økonomiske konsekvenser frem mod budgetprocessen for 2025, da et eventuelt merforbrug af fysioterapi skal afholdes af Region Sjælland som forsøgsregion. Der arbejdes derfor på at udvikle en opfølgingsmodel for aktivitets- og økonomistyring. Regionen ansøger Indenrigs- og Sundhedsministeriet om tilladelse til at etablere ordningen. Opgaven med at evaluere indsatsen forventes at blive sendt i udbud i efteråret 2024. Derudover planlægges der en kommunikationsindsats, som skal gøre både sundhedsfaglige og borgere i regionen opmærksomme på ordningen. Ordningen forventes at træde i kraft 1. januar 2025.

Kort om forsøgsordningen

Region Sjælland er udpeget som forsøgsregion til en forsøgsordning om direkte adgang til fysioterapi, hvor tilskud opretholdes, uden at der kræves en henvisning fra almen praksis. Projektet skal i en periode på 24 måneder se på effekterne af, at patienter får direkte adgang til almindelig fysioterapi (speciale 51) uden at skulle til en indledende konsultation ved almen praksis. Projektet skal blandt andet belyse, om den direkte adgang til fysioterapi forebygger, at sygdom udvikler sig, da borgerne vil have mulighed for tidlig indsats, som ikke er afhængig af eventuel indledende ventetid hos almen praksis. Projektet skal også belyse, om den direkte adgang til fysioterapi reducerer de samlede udgifter til patientpopulationen ved at aflaste almen praksis og det øvrige sundhedsvæsen, herunder reducerer henvisninger til operation. Som led i projektet skal det også undersøges, om den direkte adgang får betydning for, hvilke borgere der får fysioterapi. Projektet vil gælde for alle fysioterapiklinikker under overenskomsten i Region Sjælland, hvormed alle klinikker i regionen vil kunne modtage patienter uden henvisning i perioden.

Beslutning

Orientering tages til efterretning med beslutning om, at samarbejdsudvalget vil følge projektet ved at have et fast punkt herom på dagsordenen til kommende udvalgs møder.

Punkt 4: Status på økonomi og aktivitet

1-01-72-13-22

Indstilling

Administrationen indstiller,

at status på udvikling i økonomi og aktivitet tages til efterretning

Sagsfremstilling

Der er udarbejdet status for økonomi og aktivitet fra 1. halvår 2021- 1. halvår 2024. Rapporten er vedlagt som bilag.

Almen fysioterapi

Der har i perioden fra 1. halvår 2021 til 1. halvår 2024 været et fald i de samlede udgifter, udgift pr. patient og udgift pr. borger til almen fysioterapi. De samlede udgifter er over perioden faldet med 7,7 %, mens udgiften pr. patient og borger er faldet med henholdsvis 7,1 % og 8,9 %. Der er samtidig sket et fald i andelen af borgere, som har modtaget almen fysioterapi.

På landsplan er den gennemsnitlige udgift pr. patient og i Region Midtjylland faldet henholdsvis 6,9 % og 7,1 fra 1. halvår 2021- 1. halvår 2024. Udgiften pr. patient i Region Midtjylland følger nogenlunde landsgennemsnittet. Regionen ligger fortsat over landsgennemsnittet for udgift pr. borger og er den region med højest udgift pr. borger.

Vederlagsfri fysioterapi

Andelen af borgere, der modtager vederlagsfri fysioterapi er på samme niveau 1. halvår 2024 som i 1. halvår 2021. Tilsvarende er de samlede udgifter til vederlagsfri fysioterapi faldet med 6,1 % i samme periode. Siden 1. halvår 2021 er der sket et lille fald i udgift pr. patient og udgift pr. borger.

På landsplan ligger Region Midtjylland over landsgennemsnittet ift. både udgift pr. borger og patient, men regionen har i sammenligning med de øvrige det største fald i udgift pr. patient og pr. borger i perioden.

Andelen af holdtræning i forhold til individuel træning er højere i 1. halvår 2024 end i 1. halvår 2023.

Almen ridefysioterapi

Andelen af borgere, der modtager almen ridefysioterapi er på samme niveau 1. halvår 2024 som i 1. halvår 2021. I samme periode er der sket en stigning i de samlede udgifter og et lille fald i udgift pr. patient. Region Midtjylland ligger lidt under den gennemsnitlige udgift pr. patient på landsplan, og er den region, som har den største andel borgere, som får almen ridefysioterapi.

Vederlagsfri ridefysioterapi

Der er i perioden 1. halvår 2021- 1. halvår 2024 sket et fald i andelen af borgere, som modtager vederlagsfri ridefysioterapi, mens der i samme periode er sket en stigning i de samlede udgifter og udgift pr. patient. På landsplan er udgiften pr. patient ligeledes steget, og Region Midtjylland ligger her lidt under landsgennemsnittet.

Beslutning

Orientering tages til efterretning med bemærkning fra fysioterapeuterne om, at tendensen for nedadgående samlede udgifter til henholdsvis almen fysioterapi og vederlagsfri fysioterapi kan hænge sammen med, at ny overenskomst giver en forsigtighed blandt fysioterapeuter ift. knækgrænserne. Det kan have indflydelse på ventelisterne nogle steder.

Det anføres, at der fra 1. halvår 2021 til 1. halvår 2024 ikke kun er tale om et lille fald i udgift pr. patient og pr. borger til vederlagsfri fysioterapi, som det fremgår i sagsfremstillingen. Der er tale om et fald på henholdsvis 13,5 % og 8,2 %. Derudover bemærkes det, at der er fejl i figur 12 vedrørende variabelen for udgift pr. patient til vederlagsfri ridefysioterapi. Sidstnævnte bemærkning rettes i statusrapporten, som vedlægges referatet.

Bilag

Status aktivitet og økonomi - september 2024 RETTET

Punkt 5: Praksisplan for fysioterapi 2025-

1-01-72-13-22

Indstilling

Administrationen indstiller,

at samarbejdsudvalget drøfter og giver bemærkninger til høringsversion af ny praksisplan for fysioterapi og udkast til høringsbrev.

Sagsfremstilling

Der er indgået ny overenskomst for fysioterapi i praksissektoren, der trådte i kraft 1. januar 2024. Med den nye overenskomst er der indført en ny kapacitets- og styringsmodel, og det fremgår af overenskomsten, at region og kommuner skal revidere kapacitetsdelen af praksisplanen senest den 1. juli 2025. I forlængelse heraf er der udarbejdet høringsudkast til en ny praksisplan for fysioterapi i den midtjyske region. Høringsudkastet findes vedhæftet som bilag.

Høringsudkastet er udarbejdet af en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra Region Midtjylland, kommunerne i den midtjyske region og praktiserende fysioterapeuter i regionen. Praksiskonsulenterne har været inddraget ad hoc.

I arbejdet har indgået bemærkninger fra Udvalg for nære sundhedstilbud og Den Kommunale Styregruppe på Sundhedsområdet (KOSU) vedrørende rammer og pejlemærker for det fremtidige arbejde med fysioterapipraksis. Bemærkningerne blev givet på møder i februar 2024.

Planudkastet er udarbejdet af en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra Region Midtjylland, kommunerne i den midtjyske region og praktiserende fysioterapeuter i regionen. Praksiskonsulenterne har været inddraget ad hoc.

Baggrund

I henhold til Sundhedsloven stiller regioner og kommuner almen fysioterapi og vederlagsfri fysioterapi til rådighed for borgerne. Fysioterapi ved en praktiserende fysioterapeut reguleres af de nationale overenskomster om fysioterapi. De fysioterapeutiske tilbud i praksissektoren omfatter vederlagsfri fysioterapi og vederlagsfri ridefysioterapi (som er kommunalt myndighedsområde), samt almen fysioterapi og almen ridefysioterapi (som er regionalt myndighedsområde).

Overenskomsterne beskriver indhold, vilkår og kvalitetsmål mv. for de behandlingsopgaver, der udføres af praktiserende fysioterapeuter. Et vigtigt formål med praksisplanen er, at den danner grundlag for beslutninger og konkrete afgørelser vedrørende den fysioterapeutiske kapacitet samt andre overenskomstsmæssige forhold i region og kommuner samt Samarbejdsudvalget for Fysioterapi.

I praksisplanen fastlægges derfor blandt andet kriterier for tildeling af ydernumre, flytning af ydernumre og etablering af fysioterapipraksis på flere adresser. Desuden skal praksisplanen bidrage til at fremme samarbejdet med øvrige sundhedstilbud og kvalitetsudvikling.

Praksisplanens målsætninger og anbefalinger

Praksisplanen er en fælles plan mellem region og kommuner i regionen, der giver mulighed for at sætte fokus på konkrete problemstillinger og ønsker i den midtjyske region.

Praksisplanen er bygget op om tre overordnede tematikker: Kapacitet og tilgængelighed, sammenhæng med det øvrige sundhedsvæsen og kvalitetsudvikling.

I relation til de tre tematikker er der i vedhæftede udkast følgende overordnede målsætninger:

- Et nært og tilgængeligt tilbud om behandling i fysioterapipraksis i hele regionen og alle kommuner i regionen under hensyn til demografiske forhold og sygdomsforekomst
- Praktiserende fysioterapeuter som en integreret del af et nært og sammenhængende sundhedsvæsen, der medvirker til at sikre sammenhængende og velkoordinerede patientforløb på tværs af aktører og sektorer
- Effektiv fysioterapeutisk forebyggelse og behandling af høj faglig kvalitet.

Med udgangspunkt i ovenstående indeholder praksisplanen en række anbefalinger, som opsummeres i hovedtræk nedenfor.

Kapacitet og tilgængelighed

For så vidt angår den nuværende fysioterapeutiske kapacitet i den midtjyske region, vurderes den overordnet at være dækkende. På den baggrund lægges med foreliggende høringsudkast ikke op til aktuelle ændringer heraf. Det gælder både den almene og den vederlagsfri fysioterapi. For den almene fysioterapi er der inden for de kliniklofter, som er fastsat efter den nye overenskomst, plads til yderligere vækst (ca. 15 %) sammenlignet med aktiviteten i 2023. Hertil kommer, at regionen har den højeste kapacitet i landet målt ved antal fysioterapeuter pr. indbygger. For den vederlagsfri fysioterapi er der ikke plads til vækst inden for de fastlagte kliniklofter, men det er kommunernes vurdering, at kapaciteten på vederlagsfri fysioterapi i kommunerne i den midtjyske region allerede er høj i sammenligning med øvrige regioner og på den baggrund ikke udbygges.

Spørgsmålet om evt. udmøntning af nye fysioterapeutiske kapaciteter har givet anledning til en henvendelse fra Danske Fysioterapeuter, som har fremsendt en række bemærkninger til det foreliggende høringsplanudkast. Bemærkninger er vedlagt som bilag. Planudkastet er endnu ikke sendt i høring, og det imødeses derfor, at Danske Fysioterapeuter fremsender et høringssvar i forbindelse med høringsprocessen.

I tillæg til en række tekstnære ændringsforslag (det er markeret i medsendte høringsversion, hvor der er foretaget ændringer på baggrund heraf) problematiserer Danske Fysioterapeuter i den aktuelle henvendelse, at det foreliggende høringsudkast ikke indeholder anbefalinger om nynedsættelser. Dette med henvisning til overenskomstens protokollet om decentral udmøntning af midler til nynedsættelser for almen fysioterapi og vederlagsfri fysioterapi.

Administrationen anbefaler, at regionen fastholder, at der her og nu ikke er noget behov for at udvide med flere ydernumre/nye klinikker. Som nævnt er der plads til vækst indenfor de knæklofter, som klinikkerne er underlagt. Regionen har endvidere det højeste antal fysioterapeuter pr. indbygger i landet og ventetider til almen fysioterapi er beskedne.

Den vederlagsfri fysioterapi er kommunalt myndighedsområde, og det er derfor op til kommunerne at tage stilling til, om kapaciteten er tilstrækkelig. Dette er ad to omgange forelagt kommunerne via KOSU, og vurderingen er aktuelt, at kapaciteten er dækkende, hvorfor ingen kommuner har planer om at udvide med flere ydernumre. Der henvises i den forbindelse til den i forvejen høje fysioterapeutiske kapacitet i den midtjyske region.

Skulle en kommune ønske at udvide med flere ydernumre/fysioterapeutkapaciteter kan det medføre krav om, at der også udvides på det regionale område, da det er aftalt i overenskomsterne, at en kapacitetsudvidelse altid skal omfatte såvel vederlagsfri som almen fysioterapi. Der er dog ikke krav om, at de to områder vægtes lige, så en kapacitetsudvidelse kan principielt bestå af 90 % vederlagsfri kapacitet og 10 % almen fysioterapi. Det anbefales, at såfremt regionen modtager anmodning om udvidelse i forbindelse med en kommunal udvidelse af vederlagsfri kapacitet, håndteres det konkret fra sag til sag.

Såvel kommuner som region er åbne for at sætte fokus på muligheden for at reducere og/eller flytte eksisterende kapaciteter mellem kommunerne eller inden for kommuner for at sikre borgerne lige adgang til vederlagsfri fysioterapi.

Med henvisning til den aktuelle kapacitetsfordeling, aktuelle ventetider samt demografi og populationssammensætning, herunder i forhold til sygdomsforekomst, anbefales derfor, at mulighederne for at sikre en mere ligelig fordeling af den eksisterende fysioterapeutiske kapacitet på tværs af region og kommuner afsøges inden for de muligheder, der er i overenskomsten.

Det anbefales desuden, at kapacitetsbehovet evalueres cirka midtvejs i planperioden med henblik på vurdering af, om den fysioterapeutiske kapacitet fortsat er dækkende. I forbindelse hermed peges på relevansen af at medtage analyse af ventetiderne, blandt andet med henblik på yderligere afdækning af den kommunale variation i ventetiderne til særligt vederlagsfri fysioterapi og sammenhæng mellem ventetid og kapacitet.

Tillige anbefales, at der i regi af Samarbejdsudvalget for fysioterapi udarbejdes en nærmere beskrivelse af procedure/fremgangsmåde og kriterier for godkendelse og flytning af hele eller dele af en fysioterapeutisk kapacitet, specificeret på henholdsvis almen fysioterapi og vederlagsfri fysioterapi.

I forhold til tilgængelighed og effektiv ressourceudnyttelse anbefales, at virtuel konsultation og virtuel træning samt digitalt understøttet selvtræning finder øget anvendelse og supplerer, evt. træder i stedet for, konsultationer og træning ved fysisk fremmøde i det omfang, det skønnes hensigtsmæssigt og fagligt relevant.

Samarbejde med det øvrige sundhedsvæsen

Høringsudkastet sætter fokus på muligheder for at opbygge øget relationskendskab mellem praktiserende fysioterapeuter og almen praksis. Dette blandt andet gennem fælles vidensdeling (fx i form af fælles fyraftensmøde, input/undervisning på temadage, klinikbesøg, uddannelsesinvolvering, mv.). Der er også fokus på at sikre god og effektiv kommunikation mellem/på tværs af fysioterapipraksis og almen praksis bl.a. ved, at fysioterapipraksis gives øget kendskab til opfølgende muligheder i almen praksis efter endt behandling af patienterne i fysioterapipraksis.

Ydermere anbefales, at der etableres et formaliseret/systematiseret samarbejde mellem fysioterapeuter og kommuner i planperioden ifm. de strukturerede forløb for de fire største diagnosegrupper på den vederlagsfri ordning (hvor forløbet for sclerosepatienter foreløbigt er implementeret), bl.a. ved at understøtte udbredelse af et

dialogværktøj udarbejdet af Enhed for Kvalitet og Modernisering. Der er i den forbindelse fokus på, at der i løbet af planperioden samles op på gode erfaringer i relation til det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde om de strukturerede forløb med henblik på videreformidling til fysioterapeuter og kommuner.

Kvalitetsudvikling

I relation til kvalitetsudvikling i fysioterapipraksis sætter høringsudkastet fokus på at understøtte borgerne bedre i deres valg af fysioterapeut, bl.a. ved at optimere muligheder for, at borgerne digitalt (via sundhed.dk) kan fremsøge fysioterapeuter med afsæt i fysioterapeuternes faglige kompetencer og interesseområder. Herudover er der fokus på at afsøge muligheder for at understøtte og vidensudveksle med de kommende kvalitetsnetværk på fysioterapiområdet.

For fuld opsummering af praksisplanens målsætninger og anbefalinger henvises til planens kapitel 2 "Resumé - målsætninger og anbefalinger".

Videre proces

Processen for færdiggørelsen af den nye praksisplan forventes at være:

- 26. september: Samarbejdsudvalget for Fysioterapi drøfter høringsudkast
- 30. Oktober: Behandling i Regionsråd og KOSU med henblik på at sende udkast til praksisplan i høring hos relevante parter
- 1. november 2024 til 6. januar 2025: Høringsperiode
- Januar/februar 2025: Opsamling og evt. tilretning pba. høringssvar
- 17. februar 2025 (med forbehold for dato, da samarbejdsudvalgsmøder i 2025 endnu ikke er endelig kalenderfastsat): Møde i Samarbejdsudvalget for fysioterapi med henblik på behandling af høringssvar og godkendelse
- 17.-27. februar: Fysioterapeutsiden i Samarbejdsudvalget har mulighed for at afgive særskilte bemærkninger til den færdige praksisplan
- Marts-maj 2025: Politisk godkendelse i region og kommuner

Beslutning

Samarbejdsudvalget havde en længere drøftelse af kapacitetsafsnittet i høringsversion af ny praksisplan for fysioterapi.

Fysioterapisiden anførte, at den foreliggende høringsversion ikke efterkommer overenskomstens intentioner vedr. decentral udmøntning af midler til nynedsættelser for vederlagsfri fysioterapi og tilsvarende for almen fysioterapi. Dermed bidrages ikke til, at flere fysioterapeuter får et ydernummer.

Fysioterapeuterne foreslog, at det på baggrund af eksisterende tabelmateriale i planudkastet skrives frem i høringsversionen i hvilke kommuner, det kunne være relevant at udvide den fysioterapeutiske kapacitet. I sammenhæng hermed er der ønske om, at pågældende kommuner adspørges direkte, om de kunne være interesserede i en kapacitetsudvidelse.

Fra kommunalt hold peges på, at kommunerne via KOSU er hørt ad flere omgange, om de ønsker at byde ind på ny fysioterapeutiske kapacitet. Dette har ikke været tilfældet. Der henvises til, at kapaciteten indenfor vederlagsfri fysioterapi generelt er høj i regionen. De forskelle, der er mellem kommunerne, finder man bl.a. bør ses i sammenhæng med de demografiske forskelle mellem kommunerne. Endvidere påpeges uhensigtsmæssigheden i, at protokollatet i overenskomsten indebærer, at midler, som ikke er disponeret til nynedsættelser inden udgangen af overenskomstens 3. år (2026), tillægges de eksisterende klinikkers kapacitet på specialet via en procentuel forhøjelse. Det skaber uigennemsigthed og vanskeliggør kommunernes mulighed for økonomistyring, ligesom det bidrager til at forstærke den i forvejen skæve fordeling af den fysioterapeutiske kapacitet regionerne imellem.

Administrationen gjorde opmærksom på, at den foreliggende høringsversion indeholder en anbefaling vedr. genevaluering af kapacitetsbehovet undervejs i planperioden (ultimo 2025) mhp. vurdering af, om den fysioterapeutiske kapacitet fortsat er dækkende. Hermed vil der kunne udmøntes nye kapaciteter inden udgangen af 2026, såfremt der er kommuner, der måtte ønske det.

Såvel kommuner som region er åbne for at sætte fokus på muligheden for at reducere og/eller flytte eksisterende kapaciteter mellem kommuner eller inden for kommuner for at sikre borgerne lige adgang til vederlagsfri fysioterapi. Med henvisning til den aktuelle kapacitetsfordeling, aktuelle ventetider samt demografi og populationssammensætning, herunder i forhold til sygdomsforekomst, er det derfor også en anbefaling i høringsversionen, at mulighederne for at sikre en mere ligelig fordeling af den eksisterende fysioterapeutiske kapacitet på tværs af region og kommuner afsøges inden for de muligheder, der er i overenskomsten.

Afslutningsvist henviser administrationen til, at høringsversionen sendes i høring, heriblandt hos alle 19 kommuner i den midtjyske region. Kommunerne har i den forbindelse mulighed for at komme med en fornyet udmelding ift. kapacitetsudvidelser, hvis de har ønske herom. Det aftales, at udkast til høringsbrev til kommunerne tilpasses, så der erindres om, at kommunerne, ifm. afgivelse af deres hørings svar, opfordres til at have opmærksomhed på spørgsmålet om kapacitet, og om høringsversionen af praksisplanen giver anledning til ønske om at udvide den vederlagsfri fysioterapeutiske kapacitet.

Det aftales endvidere, at indeværende referat medsendes, når punkt om ny praksisplan for fysioterapi behandles i Udvalg for Nære Sundhedstilbud og efterfølgende i Regionsrådet.

Bilag

Udkast_Høringsversion_Praksisplan_fysioterapi, 19.9.24

Høringsbrev_praksisplan_fysioterapi_udkast

Henvendelse fra fysioterapeuter

Punkt 6: Evt.

1-01-72-13-22

Beslutning

Parterne i samarbejdsudvalget har intet at bemærke.